

LBRIS

We know
books

constantin abaluță

grafferul din lift

roman graffiti
însoțit de câteva ilustrații trăsnete
ale autorului

postfață de lucian pricop

EDITURA CARTEX

Scurt cuvânt înainte

Această carte se poate citi oricum,
începând de undeva și sfârșind oriunde.

Așa cum se citește și graffiti-urile de pe zidurile caselor
din oraș: începând de nicăieri și sfârșind pretutindeni.

Așa cum se citește și viața noastră în epoca
melcilor negri: începând din gropi fără fund și sfârșind
în cerul insondabil.

Am promis să fiu scurt, nu să nu fiu melc.
Și totuși voi încerca - spre deosebire de mulți
dintre semenii mei - să nu fiu melc.

Autorul

P.S.: Nu căutați să găsiți parabole savante: această carte
este o simplă carte de graffiti. Culori și forme pe un zid.

Același

1.

ȘAPCA MEA ȘI UMBRA PĂMÂNTULUI ÎN SPAȚIU

S-a constatat științific că dacă eu nu aș fi existat, umbra pământului în spațiu ar fi rămas aceeași. De unde știu? De la propria mea mamă care m-a născut pe când stătea la coadă la carne. Nu știu ce magaoaie de camion a intrat cu viteză în stâlpul de lângă ea, ea s-a speriat, a început să tremure și s-a lăsat sfârșită pe caldarâm, unde în câteva minute eu am scos primul țipăt, moșit de șoferul beat care nu mai contenea să-mi spună „vițelușul tatii“. Poate copilărise la țară și moșise vacile lui taică-su iar acum, după nu știu câți ani de șofat în capitală, își încerca din nou priceperea pe mine, ca să dovedească „organelor“ ce nu vor întârzia să apară, nu numai că n-a șters-o de la locul faptei, dar că a și contribuit substanțial la redresarea lucrurilor. Acest „substanțial“, adică eu însumi, am fost apreciat de mâna-cântar a bețivanului, ca având „doar un kil juma domniță, slăbănog vițelușul meu, să-l puneți pe alăptat“. Și mama m-a pus pe alăptat, dacă la carne tot stătuse degeaba; cât privește greutatea mea se dovedi că șoferul nu furase la cântar decât 150 de grame. În plus, moașa de la maternitate aprecie că patentul cu care mi se „decupase“ buricul fusese mânuit de-o mână iscusită, chiar dacă urmele de vaselină de pe trup și mirosul de benzină în care mă scăldam nu o entuziasmară.

Trebuie spus că nea Coajă – căci asta era numele șoferului –, bucuros că maică-mea îl apăraseră în fața organelor și că nu solicitase nicio despăgubire, o aștepta aproape zilnic în fața maternității, „că io acum tot n-am ce face că m-au suspendat pe-o juma de an și m-am gândit că lu vițelușul asta al meu niscaiva lapte praf nu i-ar strica” și-i tot întindea maică-mi câte o cutie d’alea fătoase din occident, și atâta se ruga de ea s-o primească încât ei i se făcea milă de bărbatul ăsta fără căpătâi ca și ea, căci taică-meu fugise, așa cum se spune, „cu o artistă”, iar pe șofer nevasta îl părăsise din cauza beției.

Stivuia cutiile cu lapte praf în spatele oglinzii rotunde din dormitor căci ea avea încă destul lapte-n țâțe, le păstra pentru când voi împlini măcar șase luni, dar avea grijă să nu-i dea nicio speranță lui nea Coajă. Spunea: „Cutiile cu lapte praf sunt cutii cu lapte praf, nimic mai mult. Iar cel pe care-l numești vițelușul dumitale pentru că i-ai șurubărit câteva clipe buricuțul, nu-ți dă niciun drept asupra întregului”. Care, chiar și fără laptele praf al șoferului, creștea substanțial, încercând a părăsi categoria „prematur 7 luni” și a se strecura în aceea de „prematur recuperabil”, dacă nu cumva avea de gând să migreze cu arme și bagaje în aceea de „prematur concurențial”, care prevestea grabnica mea externare și hotărâta inițiativă a lui nea Coajă de a veni să-și viziteze vițelușul în ieslea lui particulară.

„Acesta-i ca o muscă lipicioasă care te bâzâie orice-ai face și oriunde te-ai duce”, spunea mama despre șofer, care acum pe lângă lapte praf începuse să-i aducă și piureuri americane în nostime borcănașe de pe capacul cărora îți făcea cu ochiul Micky Mouse ori Betty Boop și care, evident, aveau în mine un supporter înfocat.

Ei, dar văd că m-am luat cu vorba și-am uitat cu totul de doamna Stavrositu care trebuie că îmi așteaptă cumpărăturile cu sentimentul cu care strămoșii săi greci îi așteptau pe barbari. Și dacă nu ajung să i le duc până la prânz, risc să-l întâlnesc acolo pe doctorul Mătușa, și atunci am sfeclit-o. Că baba se-nfoaie ca un curcan, se-nroșește ca un morcov și-ncepe să țipe ca din gură de șarpe: Cum îndrăznești tu, un țâșt-bâșt să-mi tulburi tetatetul meu cu tensiunea?! Ia uite, doctore, la ăsta, vrea să-mi inerveze tensiunea și să mă bage mai repede în groapă!... Doctorul Mătușa îmi face semn să mă car cât mai repede, o bate ușor pe umăr pe nevriceasa ipohondrică, soarbe tacticos din cafea și-i spune cu vocea lui catifelată: Nu-i nimic. Linișteți-vă. O luăm din nou peste câteva minute și-o să fie ca de copilă. Tensiunea. De ea este vorba. Tensiunea doamnei Stavrositu. Adică a „Lăcașului crucii”, căci așa se traduce numele babei. Mă umflă întotdeauna râsul când mă gândesc la asta. Cum să iei tensiunea unei biserici? Să-nfășori bandajul gonflabil în jurul unei coloane și să ausculți cărămizile ori betonul dinlăuntru? Ori mai curând clopotul din clopotniță merită a fi auscultat...? Bună glumă. Și, de fapt, Stavrosita chiar este un astfel de monument: 125 de kilograme, paralizată de la brâu în jos, așa că nu-i rămâne decât să-și miște mâinile și să dea din gură, ceea ce face cu brio, fiind renumită în cartier drept o croitoreasă cu mâini de aur, dar și o pisăloagă fără de pereche.

BB, femeia care-i face menajul Stavrositei, spune: Grecoica dracului-i țicnită de-a binelea. Păi dacă aiurelile ei ar scoate fiecare câte un sunet cât de mic, în capul meu ar țiu soneriile sutelor de odăi ale Casei Poporului. De ce și-o închipui BB Casa Poporului ca având sonerii la fiecare ușă, nu-mi dau seama. Dar poate că obsesia monumentului îi vine de la mine, căci i-am pomenit de proveniența bisericască a numelui Stavrositu și

I-am spus și gluma cu clopotul căruia doctorul Mătușa îi ia tensiunea. Îmi aduc bine aminte că aceste elucubrații ale mele au făcut-o fericită, m-a strâns în brațe cu putere și-a juisat îndelung, cerându-mi tot alte și alte amănunte.

Da, lui BB îi place să-i spun vrute și nevrute în timpul actului sexual, iar mie acest stil exotic îmi îndulcește cumva sentimentul de jenă cu care apelez la serviciile ei gratuite și la propriu și la figurat. Parcă pentru a-și lua revanșa, după ce vine de la baie, în timp ce se îmbracă, BB își deșartă, la rândul ei, sacul. Trebuie că madam Stavrositu sughite rău de tot, căci cele mai multe rapoarte ale menajerei pe seama ei sunt. „Știi ce mi-a spus alaltăieri croitoreasa lui pește?: *Vecina de jos mă dușmănește și când trece prin fața ușii mele îmi face farmece. Da' ca să nu-mi dau seama își pune un nas de carton. Dar eu mă uit pe vizor și-o văd când își pune nasul de carton, și nu mă poate păcăli, știu că e ea.*

De unde i-o mai fi venit și țâcneala asta, nu știu, se miră BB în timp ce-și trage meticolos dresul pe pulpe și se vede că-i satisfăcută când recunoaște pe chipul meu aceeași mirare care zace înlăuntru-i. Iar pentru a-și potrivi mai bine zulufii în oglindă, BB găsește potrivit să mă informeze în multe-multe cuvinte (și zulufii sunt mulți-mulți) despre o altă aiureală de-a grecoaiței. Auzi ce îi spuse doamnei Cacaliceanu pe când îi proba fusta: *Să-ți iei gândul cucoană: nu-i las casa și lucrurile doctorului Mătușa! Că eu nici nu-l cunosc. Că el câteodată când vine e slab, iar când vine altădată e gras. Îți dai seama! Habar n-am când e cel adevărat. Și nu pot să-i las casa.*

Zulufii lui BB se aranjează în ritmul cuvintelor zărghite ale lui madam Stavrositu, și BB zâmbeste în oglindă chipului tot mai asemănător cu cel al sex-simbolului francez, și uluiala mea sinceră o face tot mai fericită pe amanta de ocazie care-și închipuie că particip intens la trăirile ei cele mai ascunse.

Așa că, în toiul prezentelor evenimente ce au un puternic iz de *după* (mama a murit de doi ani iar nea Coajă, tatăl meu morganic e într-un azil), umbra pământului în spațiu mă preocupă din ce în ce mai puțin, cu toate că, dacă absența mea de pe lume e sigură că nu ar fi schimbat-o în niciun fel, pe cale de consecință, cum spun avocații, prezența mea ar putea-o cât de cât influența.

De lucrul acesta, deosebit de subtil dacă nu și adevărat, am început să-mi dau seama din ziua în care mi-am pierdut șapca și n-am mai găsit-o oricât am căutat-o peste tot. În schimb, am regăsit-o pictată pe unul din pereții casei aceleia triumfiulare de pe strada Dogarilor, pe lângă care trec zilnic în drum spre madam Stavrositu. Era mult mai mare decât capul meu, însă am recunoscut-o că era a mea după semnul acela de vopsea verde de care nea Coajă râdea întotdeauna fără să ne poată spune motivul.

CANIȘETA FIICEI MINISTRULUI APELOR

Știți ce este un graffer? Unul pentru care toate suprafețele caselor și gardurilor din oraș sunt ca niște câmpuri pustii și neînsămânțate.

Știți ce este un graffiti? O pictură rapidă, din câteva gesturi, ce recuperează obiecte pierdute asemeni șepcii mele.

Între spaima de poliție și modelul din mintea lui, grafferul trebuie să decidă pe loc liniile, formele, culorile, raportul fond/obiect și încă alte câteva mărunțișuri doar de el știute și pe care omul de pe stradă le înglobează alandala în generosul său salut: *Ce-s mă mângălelele astea?!*

Sigur că nu toată lumea este împotriva, cei mai mulți sunt indiferenții ori binevoitori-prin-comparație: *Dacă nu fură și nuucid, lasă-i domle să mângălească pereții până când li s-o acri!*

Îmi dădeam seama că pentru a vedea efectiv obiectul nou care a apărut acolo pe perete, omului de rând îi mai trebuie ceva: un impuls cât de cât afectiv. Așa cum mie pierderea șepcii iar altora nu știu ce marafet.

Oamenii sensibili sunt cei care pierd: cu această idee în minte am început să studiez rubrica de pierderi a ziarelor. Acte, certificate, un set de pahare, câini, pisici, o motocicletă, un copac: iată pierderile dintr-un singur număr al *României libere*.

Motocicleta mai treacă-meargă, dar copacul? „*Pierdut copac (dud) pe șoseaua București-Otopeni, în timp ce-l căram cu căruța. Are decât o valoare sentimentală, că mama l-a plantat la nașterea mea. Aducătorului recompensă deosebită.*”

Mi-am imaginat pe dată decât un bătrân bețivan gen nea Coajă, adormind pe capră și câțiva țigani subtilizând copacul și tăindu-l pe loc cu drujba, acompaniați de sforăiturile inocente ale congenerului său uman. Marea valoare sentimentală îmbucătățită astfel a putut fi mai ușor cărată în locuri în care atâtea focuri o așteptau. Așa că, de data asta, am catalogat însuși anunțul ca având mai degrabă o valoare sentimentală decât una practică. Altfel spus: bătrânul *n-a putut* să nu dea anunțul. Cele câteva cuvinte apărute în ziar constituiau o voalată auto-felicitare la împlinirea unei vârste rotunde, un lamento după vremurile de altădată.

M-am gândit că un graffiti de-al meu cu acest faimos dud aniversar ar reuși să impresioneze. Pe bătrân, dacă ar da peste el, ori pe alți oameni care sunt legați și ei sentimental de cine știe ce copac. Așa cum uite, recunosc, că doar la citirea acestui anunț și înjghebând cele câteva cugetări de mai sus, perspectiva mea asupra duzilor s-a schimbat esențial. Nu-i mai văd acum ca pe niște murdărici ai străzilor, pe sub care mi-era frică să trec să nu-mi cadă vreo dudă pe cămașă, pătând-o cu mustul ei violet. Brusc mi-am dat seama că și ei parcurg anii în paralel cu noi, că ducele lor și cămășile noastre pătate sunt ca o strângere neașteptată de mâini, că și ei pot fi duși cu căruța spre destinații necunoscute și, adesea, ireversibile.

Așa am și pictat dudul: orizontal, într-un fel de căruță, înaintând pe-un drum în pantă. Numai că în afară de roți – în număr de trei, susținând rădăcinile, trunchiul și, respectiv, coroana toate celelalte elemente ale ei erau aproape străvezii, se